

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Universalism și naționalism

de Dr. Lucian Borcia.

(Urmare.)

În considerația acestor împrejurări declară Chamberlain, că lupta între universalism și naționalism, care se desfășură în cei dintâi 12 secolii dela nașterea lui Cristos, stă atât sub raport formal, cât și ca idee, în cea mai strânsă legătură cu imperiul dispărut.

Precum cresc umbrele, în măsură cum apune soarele, așa își aruncă Roma, cel dintâiu stat întru adevăr mare, umbra sa departe, peste secolii ce-o urmară. Căci privind mai de aproape lupta ce se deslănțuie în stat, nu e altceva decât o luptă a popoarelor, dată pentru dreptul la o existență proprie, împotriva unei monarhii universale de mulți visată, și pe care mulți au încercat să o înfăptuiască; iar în urma Romei nu a rămas numai faptul unui stat polițienesc, lipsit de naționalitate, al cărui ideal era ordinea și uniformitatea, ci și amintirea unei națiuni mari. Ne-a mai rămas drept moștenire dela Roma o schiță geografică pentru împărțirea Europei în națiuni noi, împărțire posibilă, și dupăcum se dovedi mai târziu, în mare parte trainică. Tot Roma a lăsat în urma ei principii fundamentale de legiuire și administrație, cu al căror sprijin a putut să crească și să se întărească existența proprie a acestor formațiuni noi, întocmai pe cum vița fragedă de vie crește și se întărește sprijinindu-se de un lemn uscat. Astfel își aveau amândouă ideile: atât universalismul, cât și naționalismul, — armele dela Roma veche. Dar acestea se întregiră cu o mulțime de momente noi, și tocmai aceea ce era nou, era plin de viață, era suc care producea foi și flori, era mână, care purta arma. Nou era idealul religios al monarhiei și nou

era soiul de oameni, care a format națiunile. Până când imperiul vechiu roman reprezenta o politică lumească și monarhul său era un Cezar schimbător, reprezenta noul imperiu roman o religie, al cărei scop era pregătirea omului pentru ceea-laltă lume, iar monarhul său era un Dumnezeu, mântuitorul răstignit. Nou era în fine, că în locul popoarelor dispărute din trecut să se ivească o nouă rasă de oameni, până atunci necunoscută: *Germanii*.

Aci află autorul nostru cauza neschimbată a evenimentelor atât de teliurite din mie de ani dela împăratul Constatin încoace, și împărțirii romani de mai târziu sunt pentru el tot așa reprezentanți ai universalismului, ca și papii. Teoria despre „duplex potestas” și „de duobus universae monarhiae gladius” în care se sintetizează lupta între împărat și papă, e o luptă internă a universalismului, o luptă de competență între cei doi șefi, cari amândoi își pretindeau pentru sine dreptul suprem de conducere.

E natural, că atunci când reprezentanții acestor idei erau personalități marcante, să fie și înfățișarea pe care o luau în mod necesar evenimentele istorice mai pronunțată, și că conturile să se observe mai ușor. Dar nu era de trebuință, ca fiecare reprezentant al ideii romane ori al principii național să aibă o concepție clară a felului și cuprinsului acestor idei. Ideea romană avea în sine destulă putere, era un fapt, pe care nimeni nu-l putea schimba, așa, încât împărații și papii erau siliți să i se acomodeze, ori-care le-ar fi fost cugetul și ori-care intenția.

Și mai puțin poate fi vorba, ca formațiunile noi de popoare să fi fost conștiente și intenționate. *Din potrivă, fiecare popor nou e o formațiune organică, cu totul nouă, efectul natural al individualismului viu, al însușirii firești, ca un popor să ajungă la conștiința ființei sale pro-*

prii în deosebire de ființa ori cărui alt popor.

Darul acesta e, care-l vedem în istorie la lucru; nu conștient, nu ca teorie, nu dovedit prin filosofie, nu așezat pe instituții de drept, ori pe revelații dzești, — dar biruind cu forța elementară, inerentă tuturor legilor naturei, ori ce piedecă; unde altcum nu se poate, nimicind ce-i stă în cale, dar totodată ridicând pe nesimțite și cu sârguință clădiri noi, așa, încât noile națiuni au existat cu mult înainte de ce s'ar fi gândit principii să le însemneze pe hartă. Pe când împăratul Friedrich Barbarossa de pe la sfârșitul secolului al XII-lea era cu totul cuprins și amestecat de ideea deșartă a imperiului roman, — cânta poetul Walter von der Vogelweide: „deutsche Zucht geht vor in Allem”, — iar când cel mai puternic dintre toți papii câți au existat lăsa în anul 1232, ca să-l prindă cu ajutorul regelui pe cel mai mare dușman al înflinței romane din Anglia, pe judecătorul suprem Hubert de Burgh, nu se află în întreaga țară faur, care i-ar fi făurit lanțurile; în zadar amenințară cu tortura pe o calfă, care îndărătnic le răspunde: „Mai bine moartea cea mai cumplită, decât să bat în fiare pe acel bărbat, care a apărut Anglia împotriva *streinului*”.

Cântărețul știa, că există poporul nemțesc, faurul știa, că există popor englez, amândoi într-o vreme, când mulți domni mari, cari se îndelețniciau cu politica, habar n'aveau de existența lor.

Aș dori însă, continuă Chamberlain, să dau acestor două momente fundamentale ale istoriei o expresiune mai generală, mai intimă. În felul acesta ne coborâm în adâncurile sufletului și ne câștigăm o pătrundere, care tocmai pentru judecata noastră despre zilele de azi ne va fi de folos; căci cele două direcții există și astăzi, și anume, nu numai în figura vizibilă alui

„pontifex maximus”, care în anul domnului 1864 a ținut să-și afirme încă odată în renumitul Syllabus a-totputernicia sa vremelnică, decretând de pildă în § 15 că: „Cine afirmă, că omul e în drept să primească și să creadă aceea religie, pe care-o ține el după cea mai bună a sa convingere de adevărată: acela a-natemizat să fie”; — există mai departe nu numai în contrastele naționale, cari tocmai în prezent se înăspresc tot mai mult, — ci în foarte multe păreri și judecăți ale noastre, culese de noi în calea vieții, fără a avea ideile de unde au răsărit. Doar în ultima analiză avem a face cu două concepții asupra lumii, concepții atât de opuse, încât se eschid reciproc. Tocmai de aceea nici nu ar putea să existe lângă oaltă, și ar trebui ca între ele să se dea o luptă pe moarte și viață, — dacă oamenii nu ar pluti pe marea vieții fără a se gândi, mănăți care încătrău de vânt, ca corabia cu pânzele umflate, dar fără de cârmă.

Un cuvânt al marelui german Goethe va deslega problema psihologică. Vorbind în „*Sprüche in Prosa*” despre individualitatea vie ne spune, că aceasta ajunge la conștiința de sine însași ca la aceea a unei ființe „înăuntrul nemărginite, în afară mărginite”. Cuvintele acestea sunt extrem de importante. Ele exprimă o lege fundamentală a vieții intelectuale. *Pentru om, cu individ, mărginirea externă e personalitatea sa, nemărginirea internă: libertatea; și asemenea și pentru popor.* Urmărind mai departe această idee, vom afla că cele două reprezentații se condiționează reciproc. Fără mărginire externă, nu există nemărginire internă; iar tinzând spre nemărginire externă, *trebuie să tragi în intern granițele.* Aceasta din urmă e și formula imperiului neoroman bisericesc: mărginire internă, nemărginire externă. Jertfește-mi personalitatea ta de om, și te fac pârtaș

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

„Reguli și Sfaturi Bune” pentru pruncii școlari români, de Aron Boca Velchereanu. Gherla 1905, tip. „Aurora”.

Broșura cu titlul de sus e tipărită pe 20 pagini, între cari și prefața.

Cupriusul:

1. O alocuțiune către copil: se dă sfat, ce să facă dimineața.

2. Rugăciunea I.: școlariul se roagă la Dumnezeu ca să-l facă din micuț mare.

3. Rugăciunea II.: școlariul se roagă pentru părinți, ca să-l lase la învățare.

4. Rugăciunea III.: școlariul se roagă pentru învățătorii în două strofe de câte 4 rânduri.

5. Dela pagina 7—12 se dau tot felul de sfaturi, cum să meargă elevul la școală pe drum, cum să salute, cum să stea în școală, cum să se poarte în școală, și să fie om cinstit.

6. Dela pagina 12—20 se dau iarăși îndrumări și pilde — relative la mersul pe drum — „sănare”, datul pe gheață, „sbrujirea” cu neauă — fumat, furat — beutul de vinars, „sudit”, blăstămul de părinți — silința la învățare, cartea și folosul ei. —

Broșurica e scrisă în o proză rimată,

care ne reamintește broșurica răposatului Moise Bota.

Numai intențiunea autorului a fost bună — încolo atât cuprinsul cărții, — fondul și forma sunt sub toată critica.

Valoarea educativă e nulă. Limba în care e scrisă cartea, e o pocitură; — ortografia — cum a dat D-zeu.

„Tu mergând nu sta pe cale
Făcând îndărapt uitare,
După cari să duc și vin
Fie din sat ori străin” (pag. 9).

„Ca la orice întâmplare,
Tu să ai îndemănare
Și punânduți întrebare
Nu răspunde încet tare, (pag. 10).

„Nu merge la săniare,
Nici pe gheață pentru dare,
Ascultă ce a pătit
Un copil neliniștit: (pag. 12).

„El merse pe un deal mare
Să-i fugă sania tare,
Sa pus pe ea, a pornit
Sania tare a fugit” (pag. 13).

„Fu silit a cerșui
Ca să se poată nutri, etc.

Altul pe gheață se dară,
Și odată așa picară
De capul și-a despicat
Și de loc a răposat”.

„Sbrujirea cu neauă eară
Poate face viață amară” (pag. 13).

„Copii răi fără măsură
Sunt unii de ouă fură,
Apoi la bolte le dau
Și tutun, dulceturi iau (pag. 14).

„Sunt prunci răi peste măsură
Cari sudue și înjură
Toate lucrurile sfinte,
Voi pruncilor fiți cuminte” (pag. 16).

„Cei astuți înșelători
Cugetă adeseori
Care-i omul de înșelat?
Care-i prost și nelăvătat?”

„Apoi venind cel cialău,
Nu mai spui lui gândul tău (pag. 18).

„Așa altul nu mai merge,
Trebe toți a ne direge! (pag. 19).

„Deci cu toți la învățare
Fie mic ori fie mare,
La măestrie, la carte
Și la tot ce ne împarte

„Înțelepciune (!?) și minte,
Nutremânt, îmbrăcăminte.
Dar credință și națiune
Fie-vă celea mai bune. (pag. 20).

Din cele citate se vede limba, în care e scrisă, versificarea șcl.

Cartea nu e potrivită nici pentru copii dela sate, nici pentru bibliotecă, și e păcat pentru hârtia, ce se strică cu astfel de tipărituri.

Brad, la 27 Iunie n. 1912.

Ioan German,
preot-inv.

„Universul și Minunile lui”. Biblioteca pentru toți. Nr. 67. Editura librăriei: Leon Alcalay, București. Autorul? Original ori traducere?

Broșura e tipărită pe 77 pagini. Tipărit frumos — formatul potrivit — preț 30 bani. (Tip. Eminescu).

Cuprinsul:

1. Sistemul lumii pag. 1—30. În partea aceasta se tractează:

a) Stelele — fixe, schimbătoare, duple, triple, nebuloase, — calea laptelui.

b) Planetele: Mercur, Venus, Pământul, Marte, Iupiter, Saturn, Uranus, Neptun.

c) Cometele.

d) Soarele, eclipsa.

e) Luna, fazele ei.

f) Pământul: osia — polii, meridianele, latitudine, longitudine, tropice, cercuri polare, ecliptică, — zodiile, zonele, anotimpuri.

g) Împărțirea timpului: lunile și numirile lor.

h) Sărbătorile anului.

al dzeirei, — jertfește-mi libertatea și voi crea un imperiu, ce va cuprinde întreg pământul și în care vecinic va domni ordinea și pacea; jertfește-mi judecata ta și-ți voi destăina adevărul absolut; jertfește-mi timpul și-ți voi dăruia vecinicia!

De fapt: ideea monarhiei universale romane și a bisericii universale romane năzuește spre o nemărginire externă; capului acestui imperiu sunt supuse „omnes humanae creaturae”, adică toate ființele omenesti, fără osebire. Iar puterea bisericii nu se extinde numai asupra celor vii, ci și asupra celor morți, pe cari încă-i poate pedepsi cu anatema și cu chinurile iadului, ori îi avansează din purgator la fericirea cerurilor.

Că ideea aceasta e plină de măreție, nu se poate contesta; dar nu de aceasta e vorba; scopul e să arăt, că orice năzuire spre nemărginire externă, presupune și condiționează în mod fatal mărginirea în internul individului.

Incepând cu împăratul Constantin, care ca cel dintâi i-a dat ideii imperialiste consecvent înțelesul neoroman și până la împăratul Friedrich al II-lea din casa Hohenstaufen, cel din urmă domnitor pe care-l însușea adevărata idee a universalității, nu a suferit nici un împărat nici un atom de libertate personală ori regională, excepționând cazul, când îl silea slăbiciunea proprie să facă cuiva concesiunea pentru a ținea în șac pe altul. „Quod principii placuit, legis habet vigorem”, așa lăsa Barbarossa să-l învețe iuristii din școala bizantină; porni cu oaste asupra orașelor lombardeze înfloritoare în libertate îndărătnică și prin hărnicia locuitorilor sei, le distruse și aruncă sare pe ruinele fumegânde ale orașului Milano. Cu mai puțină atrocitate, dar condus de același gând zdrobi Friedrich II-lea libertățile burghezimei nemțești, cari sub domnia principilor regionali începuseră să incolțească. Cât de strâmte sunt granițele interne așezate de pontifice, nici nu mai trebuie arătat. Cuvântul „dogma” însemna la Grecii vechi o părere, o învățătură filozofică; același cuvânt înseamnă în imperiul roman un ordin al împăratului, iar acum în biserica romană e o lege dzeiească a credinței, căreia ființele omenesti trebuie necondiționat să se supună, fiind altcum amenințate cu pedeapsă eternă.

Nu-și facă nimenea iluzii, nici nu se lase amăgit prin silogisme false: acest sistem nu-i poate lăsa individului nici un dram de autonomie, din simplul motiv, pe care

nu-l poate birui nici cazuistica, nici cea mai bună intenție, fiindcă cel ce zice „nemărginire externă” trebuie să adauge — ori vrea ori nu vrea, — „mărginire internă”. În afară se pretinde jertfirea personalității, înăuntrul jertfirea libertății.

Tot așa puțin poate acest sistem să recunoască individualități etnice, și nu le poate recunoaște ca temelii ale evenimentelor istorice. Le consideră cel mult de un malum necessarium; căci în momentul când admiți o hotărâtă de limitare externă, se ivește tendința spre nemărginirea internă; o adevărată națiune nu se va supune nici când imperiului.

(Va urma).

Mișcări culturale.

Câteva scrisori prietenești.

VI.

Dragă prietene! În Dumineca ultimă din post, cea mai apropiată de săptămâna patimilor, având despărțământul nostru schi-opticon, și printre alte serii de diapozitive și una religioasă, s'a luat în program o astfel de prelegere. S'a găsit cu cale a se re-improspăta învățăturile pline de putere și înțelepciune ale evangheliei, a se înfățișa viața plină de patimi și moartea Mântuitorului, ca astfel mai luminată să fie prăznuirea Învierii, mai înțeleasă jertfirea pentru împăcarea omului cu Dumnezeu. precum și îndreptarea și întinderea noastră spre desăvârșire.

Îngrijirea neadormită, dragostea largă de împărțire a diferitelor cunoștințe și de înaintare a părintelui protopop Dr. Ioan Lupăș, având a se ținea prelegerea amintită numai seară, îmbogățește programul zilei prin o frumoasă și interesantă prelegere: „Despre poeziile de curând decedatului și regretatului poet, P. Cerna”.

În graiu-i limpede și curat, ce se desprinde cu ușurință, reînprospătează și împrietenește, într-o oră și mai bine, dela 4 la 5 și 1/2 d. a. pe ascultători cu împerejurările de viață și cu darul de poet al tinerului Cerna, îmbiind totodată prilej, celor ce nu au apucat să-l cunoască, a gusta prin citirea unor poezii din farmecul și dulceața lor.

Aceia dintre D-stră, zice în introducere conferențiarul, cari cetăț gazete, ați putut vedea, că printre vestile zilelor trecute a fost înregistrat și un glas de durere, moartea tinerului poet, P. Cerna, din România. Spune în continuare, că pentru noi Români, învățăturile vărsate în poezii frumoase, opera ce ni-a lăsat Cerna moștenire, este de o mare însemnătate, îndreptându-l a ocupa un loc de frunte în istoria literaturii noastre.

Arată că tânărul poet e fiu de bulgar, s'a născut într'un sat din Dobrogea, județul Tulcea, din o familie mixtă. Tatăl său a fost învățător, l-a chemat Stancioff, mamasa e română.

E o mare taină, care mai adânc se ascunde în inima femeii, adaugă vorbitorul. Numai o astfel de taină a putut să stăruie și să îndemne pe soția învățătorului bulgar Stancioff, ca ea să-și crească copilul românesc. Afirma, că viața sufletească a unui neam este determinată de mame. Viața lui Cerna a fost influențată de mama română, care a înțeles cum din fiul ei să facă o pu-

tere vie, o putere, care azi să fie sârbătorită și jeliță de un neam întreg.

Prin cuvinte înduioșătoare, cari din ochii multora au stors lacrimi, prelegătorul chiamă pe ascultători la cugetare și închipuire, că ce va fi fost în inima acelei mame, care înfruntând toate piedecile și greutățile, întreg sufletul și l-a depus spre a da o creștere aleasă fiului ei; care în pieptul său a păstrat o inimă românească, și ale cărei nădejdi, după Dumnezeu, în el le avea, când va fi primit telegrama dela universitatea din Lipsa, despre moartea lui!

Datorința noastră de Români și de creștini, care nu se cuvine a se întinde numai asupra celor de mai aproape, ci către toți aceia, cari prin daruri, muncă și trudă au ajuns să contribuie la îmbogățirea comorii de cugetare și simțire românească, e că în aceste clipe și în această sală, unde de ani de-a rândul atâtea momente frumoase s'au sârbătorit să ni-o îndeplinim și de astădată, petrecând unele clipe în amintirea poetului Cerna. Cari însă cu nimic nu le vom putea petrece mai salutar, ca dacă vom căuta prin citirea și caracterizarea unora din poeziile lui să străbătem în sufletul mare, în sufletul de poet al neuitatului Cerna.

Din cauza scurtimii timpului citește numai 6 poezii, din cari iese la iveală sentimentul național, patriotic, al iubirii de mamă și cel religios.

A cetit poezia „Poporul”, a cetit și caracterizat poeziile: „Cântec de noapte”, „Zece Maiu”, „Celei așteptate”, și „Isus”, în care a stăruit asupra unor strofe frumoase despre patimile și legea lui Isus, legea iubirii biruitoare.

Incheie spunând, că toți avem datorie să stăruim, cum spune poetul, a stărpi toate patimile și slăbiciunile noastre, căci numai astfel vom putea contribui fiecare în măsura puterilor la întărirea simțământului religios, cultural și național. Din coperta revistei „Flacăra” arată ascultătorilor și portretul poetului.

În legătură cu prelegerea aceasta neobositul părinte protopop, fiind publicul intelectual, cât și poporul reprezentat într'un număr ca nici odată de mare, în temeiul unor hotărâri precedente, luate în sfat cu ceilalți conducători, folosește acest prilej binevenit și face apel mai ales către femei pentru a se strânge și ele într-o „Reuniune de femei”.

Arată necesitatea acesteia. Între altele zice: În satul nostru, împănate cu atâtea societăți, s'a simțit de mult lipsa unui interes mai viu și mai sistematic, pentru îngrijirea „Casei Domnului”. Am auzit din multe părți, că ar fi unele podoabe, cari nu corespund bisericilor noastre. Dătează multă recunoștință creștinilor, cari din vreme în vreme, din râvnă proprie, s'au năzuit a împodobi: masa, iconostasul și alte locuri de închinare cu podoabe în gustul ales al cusăturilor noastre naționale; dar totuși acestea nefiind lucrate după un plan oarecare, adeseori lipsește armonia dintre ele, pierzând mult din frumuseța recerută. Nu de puține ori am rămas mahnit și nemulțumit, văzând că multe din obiectele bisericii, cari trebuiau să fie în strălucire, sunt în uitare și neîngrijire. Nu o mai puțină îngrijire recere și locul din afară, din jurul bisericii și a.

Afară de acestea mai sunt atâtea și atâtea scopuri, cari recer înființarea unei „Reuniuni de femei”. Știți cu toții, zice vorbitorul, că „Casa de păstrare” dimpreună cu biserica noastră a înființat o școală de

industrie, față de care se arată un interes destul de favorabil, fiind în lucru deja 10 răboabe. Cine poate fi mai chemat să deie acestei școli dezvoltarea firească, ce se așteaptă, decât femeia română. La finea fiecărui an școlar se aranjează la noi expoziție a lucrului de mână. Referitor la această expoziție nu s'a discutat nimic până acum în comitetul parohial, nici nu s'a putut, căci bărbații nu se pricepe, s'a simțit lipsa unui raport din partea femeilor. Unde mai rămâne sprijinul mare cel poate întinde o astfel de reuniune și celorlalte surori cu anumite prilejuri de sârbătoare?

Viața noastră numai atunci e corectă, dacă nu se desvolă în mod unilateral, ci va avea și o parte a frumosului. De a cultiva frumosul sunt chemate femeile în orice instituțiuni. Iată pentru ce am aflat de bine să vă strângeți într-o reuniune, care să fie o podoabă pentru celelalte. Am greși, adaugă dl protopop, dacă am zice despre creștințele noastre, că nu și-au îndeplinit datoria față cu anumite cerințe de ordin religios, social și cultural! Cu atât mai bine însă și l vor putea îndeplini, fiind împreună, lucrând după un plan oarecare. Milostenia, care în sânul acestei comune se practică în mod multămitor, își poate lua sub o astfel de conducere o formă nouă, după care mai bine să se folosească un sărac sau altul. Se vor putea ajuta prin concursul femeilor anumite instituțiuni, copii orfani, văduve etc. Un apel venit dela o astfel de reuniune va avea un rezultat cu mult mai îmbucurător. Cuvintele cari influențează mai mult sunt acelea, cari vin din partea femeilor.

Din aceste și alte considerente face apel către damele și femeile prezente să se ocupe cu acest gând și în timpul cel mai scurt să se organizeze într-o „Reuniune de femei”, care să fie o cetate de apărare a tuturor datinilor românești și creștinești și a tuturor pornirilor bune, un adevărat sanctuar, în apropierea căruia să înflorească cultura morală, religioasă și națională. Un țo-car, care să impună tuturor respect, și să nu îngăduie nimănui să se apropie cu cuvinte de ironie la adresa femeii române.

Ca pildă aduce reuniunea femeilor dintr'un ținut cu mult mai neprimicios, din comit. Hunedoara, a cărei avere se urea azi la suma de 25,000 cor.

Rogă să se aleagă o comisie, care să alcătuiască un proiect de statute, în marginile cărora să se întemeieze și conducă.

La cuvântul dl primpretor Petru Drăghits. Multămește călduros dl protopop pentru frumoasa prelegere, prin care a dat bun prilej publicului ascultător de a cunoaște și pătrunde în felul de gândire al regretatului poet P. Cerna, — precum și pentru îndemnul salutar de a se înființa o „Reuniune de femei”. Constată și dăna sa lipsa unei astfel de reuniuni. Consimțând într-o toate cu cele spuse de dl protopop, stăruie ca aceasta să se întreprinde cât mai curând. Azi, zice dl Drăghits, voinde oare cine să cumpere vre-o podoabă pe seama bisericii, nu are cui să se adreseze, spre a-i arăta lipsa și trebuința anumitor lucruri, să primească anumite deslușiri. Având o astfel de reuniune îndată se schimbă situația. Și nu numai în afaceri bisericesti, ci în toate rânduile dupăcum cu potrivirea s'a amintit. Ideea e frumoasă, rezultatul nu poate fi decât multămitor, dacă se va arăta râvnă și voie de lucrare.

Vorbește în numele tuturor, când ideea o declară de primită, fiind vorba numai de forma în care să se închege. O organizare mai potrivită, adaugă dl Drăghits, nu se va putea face decât în legătură cu

2. Despre atmosferă și despre fenomenele atmosferice.

În capitolul acesta dela pag. 41—59 se tractează materialul următor:

a) Atmosfera, meteorii, aeroliții, trăsnetul, fulgerul, meteorii luminoși; — aurorele boreale, meteorii apoși: Chiciura, ceață, norii, ploaia, zăpada.

b) Fenomene aeriene: Tunetul, — vântul, uraganele, trombele; 3. Lumea antediluviană, dela pag. 55—65.

În acest capitol se tractează:

a) Terenele: primitiv, sedimentar, plutonic, — fosilele, mamutul, mastodontul, etc. 4. Pământul.

În capitolul acesta dela pag. 65—77 se tractează materialul următor:

a) Formațiunile pământului, vulcanii, cutremurul de pământ, surpări de stânci, izvoarele, marea.

Punctul 1—4 formează primul volum.

În volumul acesta pe lângă cunoștințele — aparținătoare fizicii — și astronomiei pe cari le-am câștigat în școala populară, ni se dau o mulțime de cunoștințe cu totul noue. Ori din ce punct de vedere am studia cuprinsul cărții, el e de o valoare necontestabilă. Limbajul cărții este neexcepțional, — nu afli nici provincialisme, — dar nici neologisme — afară de termeni tehnici — absolut necesari. Ortografia e observată cu îngrijire.

Cartea aceasta e acomodată pentru: cursul de repetiție — gimnazii străine — și române — pentru adulți, se poate ceti cu plăcere și cu folos ori de ce cărturar. Reslătită această carte, prin bibliotecile parohiale — și pe cale privată, o mulțime de superstiții s'ar combate și delatura dela poporul nostru. Avem înainte o carte bună, și de recomandat.

D-na Alina G. *Buna Cuvântă*. Ediția II. Editura Librăriei Leon Alcalay. „Biblioteca pentru toți” Nr. 385—387. Prețul 90 bani.

Cartea are o prefață I—II. Materialul cuprinde în carte titluri VII—XIV. Materialul în special e tratat începând dela pagina 15—304. Tipăriul, hârtia și formatul broșurei e atrăgător.

Capitolul I. Noțiuni generale. Primele reguli de politeț sunt tratate dela pagina 15—40 și cuprind materialul:

Buna cuvântă, salutul, salutul cu pălăria, cu capul, când trebuie să saluți? Reverința, Strângerea mâinii. Oferirea brațului. Când oferi brațul? Zambetul. Căscatul. Strănutatul. Batista. Fumatul. Reazumat.

Capitolul II. Părinții și Copiii, pag. 40—50, cuprinde materialul: Generalități. Cum își vorbesc? Părinții față de copii. Copiii față de părinți, față de străini, față de slugi.

Capitolul III.

Între rude. Materialul tratat dela pag. 51—56 cuprinde:

Cu bunicii. Raporturile cu soerii. Între frați și surori. Între membrii familiei.

Capitolul IV.

Cu profesorii, pag. 57—62 cuprinde: Copiii și profesorii. Părinții și profesorii. Onorariul profesorului. Obligațiile profesorului.

Capitolul V.

Stăpâni și servitorii, pag. 63—80, cuprinde: Fii blând și drept cu servitorii. Sănătatea, hrana și locuința servitorilor. Salariul, responsabilitatea servitorilor, ieșirea lor în oraș. Daruri. Alegerea servitorilor și concedierea lor. Ținuta slugilor. Munca lor. Față de servitorii altora.

Capitolul VI.

Serbări în familie, pag. 81—85, cuprinde:

Onomastice și aniversare. Nunta de argint, de aur, sârbătorirea bătrânilor.

Dela pagina 86—256 sunt secțiile: Nașterea. Botezul. Găsatoria. Cazuri de moarte. În voia întâmplării. Vizitele. În jurul vizitelor. Mese. Dejunuri. Recepții. Baluri. Serate. În gazdă la străini.

Dela pag. 256—305 se tractează: Corespondența și Cadourile. Adausuri finale.

Capitolul I. Nașterea cuprinde:

Declarația nașterii. Vestirea nașterii. Bilete de înconștințare. Vizite în ietacul mamei.

Capitolul II. Botezul. Rolul nașilor.

Capitolul III. § 1. Primii pași. Căsătoria. Amici din copilărie. Pețitoarele. Intervenția părinților. Aluzii la zeste. Prima întâlnire.

§ II. Actul final. Cererea în căsătorie. Logodna. Anunțarea logodnei. Tusoul — daruri — cheltuieli. Invitarile. Cununa religioasă. — După biserică. — Vizite după nuntă. Adausuri finale.

Capitolul IV. Cazuri de moarte cuprinde: Primele măsuri. Bilete de invitare. Însmăntarea. Dolii. Regule în timpul dolului.

În societate.

Capitolul I. În voia întâmplării cuprinde: Un prim cuvânt. Sub cerul liber. În magazin. Pe scări. În trăsură. În biserică. La teatru. Tuala la teatru. Pălăria la teatru. În tren. În oteluri; vilegiatură.

Capitolul II-lea. Vizitele, cuprinde: Trebuie să faci vizite? Cum să te îmbraci la vizite? Tuala bărbatilor, și a femeilor. Tualele simple de gală. Regule de observat la vizite. Regule de observat de cei, cari primesc? Politețe și incidente. La eșire. Când aștept într'un salon. O ultimă ochire. Vizite oficiale, de ceremonie, când sosești într-o localitate, când părăsești o localitate, vizite după nuntă, de condolență, de feli-

biserica și școala, normele să se statorească în legătură cu ale acestora. Propune: să se îndatoreze duii preoți, biroul comitetului parohial, episcopii și directorul școlii să statorească formele de lipsă. Se primește.

DI protopop mulțamește dlui primpretor Drăghits pentru zelul și interesul, cu care a conlucrat la propășirea tuturor reuniunilor noastre, și-l roagă să primească a face parte din comisia propusă. Primește.

Astfel se sfârșește și sfatul comun, menit prin clădirea cetății ce se pregătește să deie un sprijin și ajutor propășirii noastre.

Subsemnatul prelege seara dela 7—8 ore cu ajutorul schiopicului. Vorbește despre vre-o 40 de tablouri din „Viața și patimile lui Iisus”. De bine voritor:

Săliște, în 10/IV 1913.

Ioan Popa
secretar.

NOUȚĂȚI.

Exame de maturitate. La gimnaziul de stat al Sibiului s'au terminat examenele scripturistice de maturitate în 17 Maiu. S'au prezentat la acest examen 16 școlari, cari au sfârșit cu succes clasa a VIII. gimnazială. Examele orale de maturitate se vor ține în 19, 20 și 21 Iunie n.

Intrunirea primarilor în Sibiu. Primarii orașelor s'au întrunesc zilele acestea în Sibiu cu scop de a discuta afacerile de interes public ale orașelor în fruntea cărora stau.

Coroana împăratului Nicefor II. Cea mai mare mănăstire de pe muntele Atos a întemeiat-o Atanasie cu ajutorul împăratului bizantin Nicefor în 963 d. Cr. În mănăstire se păstrează un prețios obiect al muntelui Atos: coroana împăratului amintit. Acum se vorbește, că această comoară va fi dusă la Atena pentru a fi întrebuințată la încoronarea noului rege Constantin.

Impotriva titlurilor. Comitatul Hajdu a hotărât să adreseze camereii deputaților o rugare cu privire la desființarea titlurilor, rangurilor și a distincțiilor în Ungaria; căci — zice rugarea aceasta — nu există nici o țară, unde titlurile și rangurile să aibe atâtea graduri și nuanțe, ca în Ungaria; ceea ce are o înrăurire nefavorabilă asupra moravurilor politice și culturale.

† **Perczel Dezső**, fost ministru de interne, fost prezident al camerei ungare, a decedat Duminecă, în etate de 65 ani.

Indreptare. În articolul de fond numărul trecut („Universalism și naționalism, de Dr. Lucian Borcea), coloana a doua și primul 31 socotit de sus în jos, este a se ceti „o adevărată viață omenească”, în loc de viață „economică”, cum cu greșala s'a tipărit.

Anunț. Oficiul de poștă și telegraf din Sibiu publică un anunț privitor la scrisorile recomandate. Incepând din Mai s'au pus în circulație plicuri de 16 și 35 fileri, având marginile roșii, pentru trimiteri recomandate care se pot pune în orice cutie poștală. Astfel de plicuri se vând cu 17 și 36 fileri la toate oficiile poștale și în tutungeni.

citare, la anul nou, de recunoștință, vizite de digestiune, vizite după un bal, de conveniență, de prietinie, vizite la țară, vizite de interes.

Capitolul III. În jurul vizitelor, cuprinde: Prezentările. Carte de vizită.

Capitolul IV-lea. Mese. Dejunuri. Aranjarea mesii. Distribuarea locurilor. Invitațiile. Costumul invitaților. Primirea oaspeților. În timpul mesei. Cum trebuie să stai la masă? Rolul doamnei de gazdă. Sculându-te dela masă.

Capitolul V. Recepțiuni, Baluri, serate. Serate. Balurile. Invitări și răspunsuri. Cum să te îmbraci? Sosirea la bal. Invitație la danț. Datorile danțatorilor. Cotilionul. Plecarea din bal.

Capitolul VI.

„În gazdă la străini” cuprinde: Datoriile gazdei. Datoriile mofaștrului.

Correspondența și cadourile.

Capitolul I. cuprinde: Rolul scrisorilor, forma unei scrisori. Scrierea. Adresa. Precauții formale. Cum sfârșești scrisorile? Tonul scrisorii. Cum iscălești? Carta de corespondență — carta poștală. Telegramele. Ilustratele. Răspunde la scrisori. Marcele. Secretul scrisorilor.

Capitolul II. Cadourile. Noțiuni generale. Când faci cadouri? Nu abuza cu cadourile. Cum mulțumești pentru cadouri?

Adausuri finale.

Audiențe la Palat.

Expoziție în Ardeal. Camera de comerț și industrie din Cluj plănuiește organizarea unei expoziții ardelenice pentru anul 1917.

Turburări la universitate. În cercurile studenției universitare vieneze s'au ivit earăși neînțelegeri. De astădată nu este vorba de afaceri naționalistice, ci studenții germani au atacat pe universitarii evrei. În ciocnirile întâmplare s'au spart câteva fereștri. Mai mulți studenți au fost răniți.

† **Baronul Korányi Frigyes**, membru în casa magnaților, fost profesor și rector la universitatea din Budapesta, a decedat Luni, în etate de 85 de ani.

Hymen. Dșoara *Olivia Jujan* și dl *Ioan Iar*, absolvent de teologie, își vor celebra cununia Duminecă, în 25 Maiu n. a. c., la 5 și jumătate ore p. m., în biserica gr.-or. din Vica.

Excursiune. Duminecă în 12/25 Maiu la Turnu-roșu și Lauterburg, (30 minute dela halta). Plecarea din Sibiu la ora 12 și 56, sosirea înapoi seara la ora 10. Biletul de tren incolo și înapoi 1.60 cor. Locul de întâlnire la gară.

Focul din Pojon. Groaznicul foc de Sâmbătă din Pojon a nimicit 84 de case, cele mai multe locuite de Evrei. Maiestatea Sa, Monarhul, a trimis imediat 20.000 coroane pentru ajutorarea celor nefericiți, iar guvernul nostru 10.000 coroane, și s'a început și o colectă, care va da frumoase rezultate. Casele arse au fost aproape toate asigurate, prin urmare pierderea nu e a proprietarilor, ci a locatarilor cari și-au pierdut tot ce aveau, în flăcările focului.

Exame. Ni se scrie, că în 5/18 Maiu c. s'a ținut examenul de finea anului cu elevii dela școala gr.-ort. română din Amnaș, protopresbiteratul Săliștei, în prezența domnului delegat protopopesc *Ioan Popa*, paroh în Săliște, a domnului învățător C. Tipuriță din Vale și A. Gherman din Săliște, și a părintelui Nicolae Răchișan din Galeș. La examen a participat aproape întreg satul, din motivul, că domnul I. Popa trimisese vorbă, că după examen va ține poporului prelegere cu schiopicul, ceea ce s'a și întâmplat. Poporul a ramas pe deplin mulțumit de cele văzute și auzite din viața Mântuitorului. Prelegătorului i s'au făcut ovațiuni frumoase.

Redactor englez în Ungaria. *Mr. Evans*, redactorul revistei *Womens World*, va sosi în vara acestui an în patria noastră, ca să studieze afacerile școlare la fața locului și să le facă cunoscute cetitorilor revistei engleze.

„Agentura” tin. univ. române din Cluj ne-a însărcinat a aduce sincerile mulțumiri următorilor domni cari au grăbit a veni în ajutorul nostru dăruind o sumă frumoasă de cărți pentru biblioteca noastră: dl Dr. George Maior, prof. în România a dăruit 9 volume prin dl Dr. Amos Francu adv. și direct. de bancă. P. S. Episcopul Dr. D. Radu 1 volum, Dr. Onisfor Ghibu 9 volume, Tache Andreian 8 volume, Ioan Grămadă 1 volum, Alexandru Lupeanu 1 volum, Lazar Isaic stud. la med. 14 volume. — Nicodim Cristea, președinte. Domi Stanca, bibliotecar.

Cum te adresezi reprezentanților bisericii? —

Brosura a cărei cuprins l-am schițat, deși aproape totul și e cunoscut, o cetești cu plăcere, și nu-ți vine să o arunci din mână până ce ai fiuit. Limba e limpede, fluentă. Nu afli fraze greoaie ori superflue. Ici colea câte un cuvânt franțozesc ori cuvinte, cari au devenit termeni tehnici, și le însușești, fiindcă și se explică în toată cartea nu afli nimic de prisos. Capitolele sunt greșite ici colo, de exemplu IV în loc de VI.

Capitolul I. e lăsat afară, și se pune capitolul I. în loc de II. Capit. V. e pus de două ori. — Valoarea cărții — în ce privește educația — este foarte însemnată, și nu se poate în destul recomanda.

Cartea o putem folosi:

a) A se ceti unele capitole în anul V. și VI-lea de școală.

b) În bibliotecile de clasă ale gimnaziilor.

c) La cursurile de repetiție.

d) În bibliotecile parohiale.

e) În orice bibliotecă privată, precum și în bibliotecile institutelor de fete.

f) În bibliotecile seminariilor pedagogice și teologice.

Brad, la 3 Iulie st. n. 1912.

Ioan German
preot-învățător.

Episcop nou. Pentru eparhia văduvită a Râmnicului și a Noului Severin a fost ales Duminecă episcop din partea marelui colegiu din București, P. S. Sa, Arhiepiscopul Sofronie Craioveanu, a cărui investire s'a făcut Marți, cu solemnitatea obicinuită.

Adacaleh. Mica insulă, care acum face parte din Caraș-Severin, e situată la o distanță de un sfert de oră de Orșova. Lungă aproape de 2 km, lată de 400—500 metri, nu cuprinde decât un sat simplu oriental, înconjurat de fortificații și ziduri în ruină. Locuitorii, vre-o 400, sunt mohamedani, cari trăesc ca mici negustori, nu plătesc dare și nu fac serviciu militar.

Concurs. La marina militară i, și r. se vor primi în 1913 cam 60 candidați de marină. Petițiile se înaintează până cel mult la 1 August către ministerul de război secția marină, însoțite cu documentele necesare (act de botez, de revaccinare, de moralitate, de învoirea părintelui sau tutorului și a.) Planul examenului de primire se poate procura dela librăria L. W. Seidl în Viena și Grill în Budapesta. După trecerea examenului de primire, ce se va ține la 1 Septembrie în Pola, va urma numirea de candidați marinari, cu salariu anual de 1440 cor. și bani de cuartir.

Pentru înfrumșetarea orașului. Cu toate că Sibiu are 30 de mii locuitori, reuniunea pentru înfrumșetarea acestui oraș are numai patru sute de membri. Astfel mijloacele, de care dispune pentru a ține în bună stare promenada de sub arini și alte locuri de recreare, sunt destul de modeste. Ar fi de dorit, ca sibienii, fără deosebire de naționalitate, să sprijinească mai mult decât până acum reuniunea amintită. Taxa de membru este 4 coroane pe an. Doritorii se pot anunța la florăria din strada Cisnădiei Nr. 6.

Agenturi poștale. În comunele *Ciucea de jos* și *Scorei*, din comitatul Făgărașului, s'au înființat agenturi poștale, care și-au început activitatea cu ziua de 16 Maiu.

Numărul învățătorilor. Conform datelor statistice, făcute cu ocazia regulării salariilor învățătoresți, în Ungaria se găsesc 32,024 învățători și învățătoare. Din aceștia: 23, 500 sunt la școli confesionale și comunale, ear 8,524 la școli de stat.

Grădinarii bulgari rămân acasă. Din Seghedin se anunță, că grădinarii bulgari, în număr de 30—40, cari înainte de război au lucrat în orașul acesta, nu se mai întorc în Ungaria; ci se vor stabili pe teritoriul cucerit, unde guvernul bulgar le acordă favoruri însemnate.

Pedepsiți. După demonstrațiile dela 1 Maiu stil vechiu, în orașele Rusiei poliția a arestat 62 persoane, între care 5 femei înmânate pe câte 3 luni de zile. Mulți muncitori, cari au participat la serbare, au fost scoși din serviciu.

La școlile superioare franceze se găsește un mare număr de studenți străini. Cei mai mulți la facultatea de drepturi sunt din România, și adevă în anul 1912 au cercetat 257 studenți români facultatea aceasta; ruși au fost 243, bulgari 83, sârbi 27, austrieci 25, unguri 12. Facultatea de medicină este cercetată mai ales de ruși, și anume în 1912 de 861; români 59, bulgari 67, greci 36. După țări s'au înscris la universitățile franceze: aproape 3 mii din Rusia, 408 din România, 323 din Turcia, 289 din Germania, 223 din Bulgaria, 214 din Austria, 130 din Italia, 224 din America, 106 din Grecia, 52 din Sărbia, 52 din Africa, 40 din Spania, 36 din Alsacia-Lorena, 28 din Ungaria, 25 din Persia, 19 din Portugalia, 16 din Suedia și 15 din Norvegia.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu, pentru înzestrarea fetelor sărace, al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” au mai dăruit: Iacob Mircean, învățăcel lăcătuș, 50 bani, Vasile Sasu, inv. pantofar, 25 bani, Nicolae Platoș, paroh, (Rusciori) 50 bani, George Lazar, paroh (Valea Geoagului), soția sa Maria și copiii lor Nicolae, paroh (Muncel) și Victoria Jena, preoteasă (Subpeatră), 1 cor., Nicolae Barbu, inv. lăcătuș, 50 bani, 73 școlari din Apoldul rom. cercetând cu învățătorii lor Nicolae Fărcaș, Alex. Iosof, Ion Preda și Eva Negrilă Reuniunea, la palăria „Dzeu vede” 3 cor. 02 fil. Iacob Marian cismar, soția sa Paraschiva și fiul lor Octavian 50 bani, Dr. Demetriu N. Micescu, avocat (București), 1 cor. și Vasile Șerban, învățăcel pantofar 50 bani.

Reprezentări de operă românească în Sibiu.

Reuniunea de muzică din Sibiu va reprezenta în zilele de 2, 3 (Constantin și Elena) și 5 Iunie st. n. (Înălțarea D-lui) în teatrul ordănesc operile Cîntecul țărănesc, (Cavaleria rusticana) de Pietro Mascagni și Iaina Susanei (Il segreto di Susanna) de Ermanno Wolf Ferrari.

Aceste opere au fost încununat de succes pe toate scenele mari din lume, și deci reprezentarea lor din partea reuniunii de muzică din Sibiu înseamnă fără îndoială un rar eveniment în mijlocul eforturilor noastre artistice.

Rolurile principale vor fi susținute de doamna *Veluria Triteanu*, și de domni *St. Mărcuș* și *Ionel Crișianu*, cântăreți de operă. Publicului nostru iubitor de artă îi se dă astfel prilejul de-a putea gusta farmecul acestor creațiuni monumentale și a face o idee despre muzica, care însuflețește azi lumea din apus.

Prețul locurilor și Programul detaliat se va publica în curând. Fiind interesul pentru aceste reprezentații foarte mare, publicul afară de Sibiu, care dorește să profite de această ocazie atât de rară, să se adreseze încă din bun timp secretarului Reuniunii, dlui *Ascaniu Crișianu* prof. la seminar, pentru rezervarea de locuri.

Cărți și reviste.

„**Fluerasul**”. Din eselența revistă ilustrată pentru copii „*Fluerasul*” a apărut numărul 15, cu un cuprins bogat și interesant pentru micii cetitori. Revista apare în București (Strada Oțetari 6) de două ori pe lună și abonamentul e 6 lei pe an. Recomandăm folositoarea revistă părinților cu copii și învățătorilor.

Premiu pentru examene. Cel mai potrivit premiu pentru copilașii noștri cu ocaziunea examenelor este: *Biblioteca Școlară*, din care a apărut până acum o serie de 10 numere, cu un cuprins ales, variat, instructiv și moralizator. Nimic nu vorbește mai convingător despre importanța acestei biblioteci, ca împrejurarea, că într'un an și jumătate dela înființare s'a răspândit între școlari în peste 60,000 de exemplare, și așa pentru micuții noștri a ajuns un factor cultural de forță. Seria întreagă (cam 11 coale de tipar) costă 66 fil.; învățătorilor, cari nu sunt fondatori, li se dă un rabat de 15%, iar fondatorilor cari au plătit taxa de fundare de de 5 cor. un rabat considerabil de 30%. Taxele de fondare și comănde se adresează: Dr. V. Stan, prof. semin. Nagyszeben, Hermannsplatz 4/a. Cuprinsul: Nr. 1. Legende de S. Fl. Marian. Prețul 6 fil. Nr. 2. I. T. Mera: Cenușotca, poveste. Prețul 12 fil. Nr. 3. V. Alecsandri: Balade populare. Prețul 6 fil. Nr. 4. Din lumea păsărilor. Prețul 6 fil. Nr. 5. V. Alecsandri: Sentinela română. Prețul 6 fil. Nr. 6. Prihorul. Prețul 6 fil. Nr. 7. Împăratul Rogojină. Prețul 6 fil. Nr. 8. În noaptea sfântă. Prețul 6 fil. Nr. 9. Țara pomilor. Pr. 6 fil. Nr. 10. Luptele lui Traian cu Dacii. După A. Vlahuță. Pr. 6 fil.

Mersul trenurilor în Sibiu.

I. Plecare.

1. La *Oena*: 9 ore n. de a., 2 ore și 3-30 d. a.; 9-8 seara. Acest din urmă numai Sâmbăta, Dumineca și în serbători.
2. Spre *Copșa mică*: 7-27 n. d. a., 1 d. a., 4-33 d. a., 7-20 seara, 11-10 noaptea.
3. Spre *Vințul de jos*: 3-5 noaptea, 7-37 dim., 10-35 n. de a., 4-51 d. a.
4. Spre *Făgăraș*: 4-20 noaptea, 1-42 d. a., 5-42 d. a.
5. Spre *Turnu-roșu*: 4-6 noaptea, 12-56 d. a., 4-42 d. a.
6. Spre *Agnita*: 7-43 n. de a., 4-8 d. a.
7. Spre *Cisnădie*: 5-21 dim., 7-30 dim., 1-29 d. a., 9-13 seara. Dumineca și în serbători mai pleacă la 3-56 d. a.

II. Sostire.

1. Dela *Oena*: 11-28 n. de a., 3-17 d. a., 8-19 seara. Sâmbăta, Dumineca și în serbători mai sosește seara la 10-48.
2. Dela *Copșa mică*: 3-59 noaptea, 7-45 dim., 11-49 n. de a., 5-18 d. a., 8-56 seara.
3. Dela *Vințul de jos*: 6-40 dim., 11-39 n. de a., 4-29 d. a., 8-46 seara.
4. Dela *Făgăraș*: 7-16 dim., 12-27 d. a., 8-59 seara.
5. Dela *Turnu-roșu*: 11-50 n. de a., 3-37 d. a., 10-27 seara.
6. Dela *Agnita*: 6-46 dim., 2-36 d. a.
7. Dela *Cisnădie*: 7 dim., 1-18 d. a., 3-18 d. a., 10-44 seara. Dumineca și în serbători mai sosește la 8-3 seara.

Nr. 228/1913.

(113) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Berlu**, lângă Orăștie, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Roman”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt ce le fasonate la coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar concurenții pe lângă observarea prescripțiilor regulamentare, se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătoare la biserică, pentru a se face cunoscuți înaintea popoarelor.

Orăștie, 6 Maiu 1913.

În conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 53/1913 par h.

(112) 1-3

Anunț de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobate de Prea Venerabilul Consistor arhidiecezan sub Nr. 3447/1913 Epitr. prin aceasta publicăm licitațiune minuendă pentru a da în întreprindere renovarea bisericii noastre gr. or. rom. din **Szunyogszék (Tîntari)**, protopopiatul Brassó (Brașov), comitatul Fogaras (Făgăraș).

Licitațiunea se va ține în **4 Iunie st. n. 1913** la 8 ore a. m. în edificiul cancelariei comunale de aici.

Prețul strigărei e satorit la 15.864 coroane, iar licitanții vor depune ca vadiu 1600 cor. în bani gata, ori în hârtii de valoare.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare (singur obligatoare) se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Dat în Tîntari, la 7/20 Aprilie 1913.

Ioan Gavrilescu

paroh și președinte.

Văzut:

Ilie Oana

secretar.

Dr. Vasile Saftu

protopop.

In preajma examenelor!

Dela **Librăria arhidiecezană, Sibiu**, se pot procura următoarele:

Propise pentru scriere română, o sută bucăți cor. 1.20
Penițe aluminium, 144 bucăți cor. 2.40 și „ 1.50
„ „ ordinare 144 bucăți „ —80

Cerneală „Anthracen“ 1 litru 2.20 **Condeie** ordinare 12 bucăți —12
„ „ 1/2 „ 1.10 „ „ 12 „ —20
„ „ 1/4 „ —70 „ „ solide 12 „ —42
„ „ „ 12 „ —64

Cărți potrivite ca premii pentru școlari la examene.

Cataloage la cerere se trimit gratis și franco.

La **Librăria arhidiecezană, Sibiu**, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, coloare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceeași și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Aceiași legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **135 cor.**

Aceiași legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **100 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimată evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, cu cutie de păstrat **35 cor.**

Evangelia legată în piele roșie, cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată, foile colorate galben, cu copcii **25 cor.**

La

Librăria arhidiecezană

se află de vânzare

Penticostariu

cu litere cirile.

Prețul: nelegat 12 cor., legat 16 cor.

Săpunul Steckenpferd din lapte de crin

de Bergmann și Comp. Tetschen a/Elbe rămâne și va fi neîntreut în efectul său contra lîntilor, precum și indispensabil pentru îngrijirea rațională a frumseții și pielei, ce prin scrisorile de mulțumită zilnic intrate necondiționat se confirmă, a 80 de bani bucata se află în farmacii, drogherii și parfumerii etc. Asemenea e minunat aprobată Crema de crin a lui Bergmann „Manera” pentru susținerea fragedă și albă a mânilor de dame, în tuburi a 70 fl. se află pretutindeni. (48) 13-40

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

Vila Cosma Călimănești

situată aproape de sursa „Căciulata”, renumită pentru: afecțiuni artrice, reumatism, morburii de rinichi, etc. etc.

Din orice parte a Vilei vederi splendide spre munți, valea Oltului, Cozea.

Climă domoală și constantă; lipsită de curenți, de praf și de umezeală; foarte acomodată ca loc climateric.

Vila nouă înzestrată cu tot confortul modern. Majoritatea camerelor cu terasă, parchet și lumină electrică. Conduct de apă în fiecare cameră; băi calde și dușuri.

Camere pentru turiști.

Masa numai table d'hôte. Se ține în special samă de regimul necesar pentru cura de apă de Căciulata. Se prepară tot cu unt proaspăt.

[43] 2-6

Informații se pot primi dela:

Administrația Vila Cosma, Călimănești.

Mare ocaziune de Sfintele Rusalii

la

Vasilie Ban,

mare magazin de ghetă la „Cisma mare roșie”

SIBIU strada Oenei (Burgergasse) Nr. 7 SIBIU

și

filiala „Emir”, strada Faurului (Schmiedgasse) Nr. 16

cu prețuri ieftine.

Prețurile:

Ghete de copii Chevreaux și Box ori Kalv, Nr. 20-25 = K 3-4
Ghete de copii „ „ „ „ „ 26-28 = 4-5
Ghete de copii „ „ „ „ „ 29-34 = 5-7
Ghete de băieți „ „ „ „ „ 35-39 = 7-9
Ghete jum. p. dame „ „ „ „ „ „ 4-14
Ghete, înalte p. dame „ „ „ „ „ „ 8-14
Ghete de lucru p. bărbați, exec. dur. de Kalv ori wicks „ 7-
Ghete cu țug ori șirete p. bărbați în Chevreaux ori box „ 9-50
Ghete cu nasturi ori Ideal p. bărb. „ „ „ „ „ 10-
Ghete de ale lui Kobrak „ „ „ „ „ „ 14-
Ghete Oslaria „ „ „ „ „ „ 12-
Ghete americane „ „ „ „ „ „ 13-
Ghete veritabile americane, cu șirete ori nasturi „ 16-
Ghete de piele de Antilope p. bărb. în toate colorile „ 20-

Mare asortiment în

ghete de vară sure din piele de cerb cu șireturi întregi și jumătăți pentru dame, bărbați și copii cu pețurile cumpărării de cor. 5-50, 7-50, 9-50 și 12-50.

Principiul meu e: câștig puțin — și învârtire mare!
În zile de sărbătoare și Duminicile am înainte de amăzi până la 10 oare deschis. (89) 11-

Requisite de scris se pot procura dela **Librăria arhidiecezană**

Subscrise berărie a „Fraților Hager” cu toată stima aduce la cunoștința P. T. publicului, că fabricatul său propriu de bere deschisă și întunecată sub numele de:

„Hagerbräu”

afară de restaurantul Stadtpark a domnului Michail Hager și de restaurantul berăriei aflat în Dreieichenstrasse Nr. 5, încă în multe altele restaurante din Sibiu (Nagyszeben) se poate căpăta spre consumație.

Cu profundă stimă

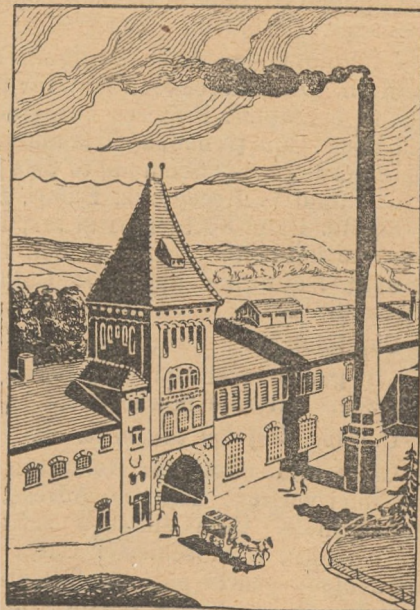
Berăria: Frații Hager.

Comande pentru provincie se primesc cu mulțumită în Berăria (Dreieichenstrasse Nr. 5).

Telephon Nr. 243.

Subscrisul cu toată stima aduce la cunoștința P. T. publicului, că din 1 Maiu începând în restaurantul său „Stadtpark” pe lângă berea „Pilsner-Urquell” încă și „Hagerbräu” deschisă și întunecată din berăria fraților Hager este pusă în circulație.

Cu profundă stimă

Michail Hager, restaurateur.

(105) 4-10

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane